

MØTEREFERAT

Tilstede: Se vedlagt deltakerliste.

Emne: Møte i Nasjonalbibliotekets strategiske råd

Dato: 13. mars 2018

Til: Medlemmer i strategisk råd

Nasjonalbiblioteket (NB) ønsket velkommen til to nye rådsmedlemmer, Berit S. Nygård fra storbybibliotekene og Birgit Hydle fra SMÅBIB-gruppen.

Bibliotekstrategien, status og veien videre

Det var sendt ut et dokument som viste status for tiltak i bibliotekstrategien. Dokumentet ble gjennomgått med utfyllende kommentarer fra NB og kommentarer fra rådet.

Område 1. Nasjonalbibliotekets rolle som utvikler

Rådet påpekte at NBs juridiske kompetanse er spesielt etterspurt.

Rådet synes det er uheldig at statistikken fra KOSTRA publiseres uten oppdaterte tall for bibliotek.

Område 2. Bibliotekutvikling med prosjekt- og utviklingsmidler

Det ble påpekt at strategidokumentet gir inntrykk av at utviklingsmidlene støtter kompetanseutviklingsprosjekter. NB vurderer at arenamidlene også er en satsing på kompetanseutvikling. I noen utviklingsprosjekter legges kompetanseutvikling inn som del av innholdet.

Rådet mente at arenamidlene har bidratt til bibliotekutvikling på en rekke måter; til igangsetting, legitimering av arrangementsvirksomheten lokalt, det er skapt forventninger i lokalsamfunnet, tenkemåten i bibliotekene er endret, og det er skapt smitteeffekt - også overfor fagbibliotek.

NB påpekte at i et evt. nytt strategidokument må samarbeidet med fagbibliotekene få prioritet.

Område 3. Digitalt innhold m.m.

De prioriterte sakene for NB for øyeblikket er det pliktavleverte materialet og avtaleverket for dette, nye avisavtaler, promotering av NB.no, samtaler om lydbøker og digitalisering av tidsskrifter. NB ønsker også en revidert Bokhylla-avtale.

UHR-B gjorde oppmerksom på utredningen om et nasjonalt vitenarkiv som Kunnskapsdepartementet har bestilt til 1. okt. NB oppfordret UHR-B til å bruke sine kanaler til å melde det inn dersom ønsker NB som part i dette.

NB minnet om muligheten til å lage lokale tjenester basert på det digitale innholdet.

Rådet erfarer at den nye e-bokmodellen nå er i bruk. NB ble anbefalt å gjennomføre en liten undersøkelse blant fylkesbibliotekene til høsten for å samle erfaringer.

Rådet har liten erfaring med tjenesten *Filmbib*. Generelt opplever rådet at nettopp mangfoldet av digitale tjenester er en egen utfordring.

Område 4. Felles infrastruktur

Dagens ordning for leveranse av metadata fortsetter i 2019, men NB vurderer at man på sikt må over på en annen ordning enn anbudsformen for sikre stabilitet. Rådet deler denne vurderingen.

Biblioteksøk har vist seg utviklingsmessig utfordrende og er pr. i dag det mest kritiske punktet i strategien. I stedet for å fase inn bibliotekene fylkesvis vil nå alle som er klare fases inn fortløpende for å fange opp feil og rette så tidlig som mulig. SMÅBIB-bibliotekene har full anledning til å være med i Biblioteksøk.

NB kan sette krav til systemleverandørene, og behovet for dette vil bli drøftet på nytt i prosjektgruppa. Fylkesbibliotekene bør bli orientert gjennom kopi dersom det sendes nye krav, slik at de kan følge opp.

Veien videre

2019 blir et *bokår*. NB har spilt inn til departementet at man etter dette ønsker et nytt politisk styringsdokument som bygger på bibliotekstrategien.

NB har oppfattet at bibliotekfeltet ønsker at NB videreutvikler nasjonal infrastruktur og i større grad er garantist for infrastrukturtiltak. NB har også notert ønske om mer samhandling mellom bibliotekene i utdanningssektoren og folkebibliotekene.

Når det gjelder utviklingsmidler, mener NB at ordningen med arenamidler bør fortsette, men i noe mindre omfang. Det må også være midler til frie utviklingsprosjekter. NB bør bli mer aktive mht. til å sette gang prosjekter. I sin høringsuttalelse til rapporten om nye oppgaver til fylkeskommunene kommer NB til å advare mot å regionalisere utviklingsmidlene da disse midlene er avgjørende for å drive nasjonal bibliotekutvikling.

NB ba om innspill fra rådet til veien videre etter bibliotekstrategien.

For storbybibliotekene er det nasjonale perspektivet viktig, og dette vil bli spilt inn i høringen til rapporten om nye oppgaver til fylkeskommunene. NB bør være pådriver i utviklingsprosjekter, spesielt på NBs egne områder, og det er viktig med utviklingsmidler for å kunne eksperimentere. Storbybibliotekene er opptatt av bibliotekenes bidrag til læring og folkehelse. Bibliotekene tilfører en sosial dimensjon til læringen. Arrangementer er også læring, ikke ren underholdning. Storbybibliotekene ønsker at NB arbeider videre med infrastruktur, spesielt den digitale. Det bør ses på muligheter for nasjonale lisenser for digitalt innhold, og bibliotekfeltet må i større grad ligge i forkant på dette feltet. Enkeltbibliotek har som regel hverken råd eller kompetanse til å følge utviklingen på feltet selv, og derfor kreves det nasjonalt initiativ.

For fylkesbibliotekene er det viktig at bibliotekpolitikken henger sammen med andre politikkområder, særlig på regionalt nivå. De ønsker at både statlig og regionalt nivå disponerer utviklingsmidler. Fylkesbibliotekene ønsker at infrastrukturtiltakene videreføres.

Samhandlingen mellom fag- og folkebibliotek må styrkes, spesielt mht. tilgang til digitalt innhold, og nasjonale avtaler for tilgang er et virkemiddel som bør drøftes.

UHR-B mener at samarbeidet mellom fag- og folkebibliotek kan bli bedre, men målstyringen av UH-bibliotekene er en utfordring for slikt samarbeid.

Rådet forøvrig støttet innspillene om infrastruktur. De mindre bibliotekene har ofte ikke forutsetninger til å vurdere betydningen av disse tiltakene fullt ut.

Rådet ønsker fortsatt et nasjonalt perspektiv på utviklingsmidlene, men en kan gjerne se på samarbeidsformer mellom nasjonalt og regionalt nivå når det gjelder midlene. Betydningen av kunnskapsbasert stoff som grunnlag for bibliotekutviklingen ble understreket, eksempelvis storbyundersøkelsen og den nye rapporten om morgendagens veileder.

Rådet ønsker styrket samarbeid på tvers av bibliotekene og pekte på at en mangler arenaer hvor folke- og fagbibliotek kan kommunisere om temaer av felles interesse, som informasjonskompetanse og kildekritikk og felles utnyttelse av samlinger og innhold.

Rådet understreket at ungdom er en viktig målgruppe for bibliotekene, og den må ikke gis opp selv om den er utfordrende. Vanskeligstilte innbyggere (f.eks. romfolk) er også en gruppe en kan vurdere tiltak for.

NB oppsummerte med at rådet ønsker et nytt politisk dokument. Rådet ønsker fortsatt arbeid med infrastruktur. Om utviklingsmidlene er det delte meninger, men NB minnet om at ekspertutvalget ikke har foreslått noen delt løsning. Av nye tiltak er det særlig ønske om å utvikle kunnskapsarenaen, samhandling folkebibliotek, skole og utdanning samt å ta tak i nasjonale lisenser.

Årets prosjektrunde, orientering om årets søknader

NB orienterte kort om resultatet av utlysningen av utviklingsmidler med søknadsfrist 15. februar i år. Antallet søknader og søknadsbeløp ligger på samme nivå som i fjor.

Åpen runde

NB orienterte kort om status for arbeidet med bibliotekstatistikken.

Arne Gundersen
05.04.2018

Vedlegg: Deltakerliste